

PRÓDWO Kujawskie

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII.
Toruń

Prenumerata
na miejscu mk.
3300, na prow.
mk. 4000. Za
odnoszenie do
domu dolicza się
500 mk.
Ogłoszenia za
wiersz nonparel.
Pierwsza strona
450 mk., druga i
trzecia 350 mk.
czwarta 8-lamo-
wa 150 mk. Ogl.
drobne po 75 m,
za wyraz, tłust.
druk. podwójnie.
Najm. ogl. 750
mk. Dla zagran.
ceny o 200 proc.
wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.

Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Z dniem 13 stycznia r. b. otworzyliśmy przy ul. Kościuszki 6

Handel Towarów Kolonialnych i Delikatesów

Polecamy Sz. Klijehteli:

szczupaki faszzerowane, pasztety ze zwierzyny,
serki francuskie oraz towary kolonialne

w najlepszych gatunkach.

Licząc na poparcie chrześcijańskiej firmy, pozostajemy

z poważaniem

Sadowski i Błaścikiewicz.

Geometra Przysięgły

Upoważniony przez Główny Urząd Ziemiński

I. Zagórski

— Włocławek, ul. Żabia Nr. 2 —

Przeprowadza szybko, terminowo wszelkie sprawy ziemskie: parcelacje, ugody serwitutowe, zamiany gruntów, pożyczki i spłaty Towarz. Kred. Ziemiński. rozdział hipoteki, podatków, sprawy majątkowe, porady.

Cukierniana polityka.

Kilkunastu stałych bywalców miejscowych cukierni, którzy zarabiają bardzo dużo, ale próżnią jeszcze więcej, zaczęli od pewnego czasu uprawiać politykę. Polityka tych z bogactw i jeszcze bogactw się panów nie sięga wprawdzie daleko, bo i kwalifikacje ich są mocno ograniczone. Zamyka się tedy w ciasnym kole, w małym światku i powiększej części dotyczy »wywachsania« czegóż takiego, coby mogło naszych rozleniwionych polityków cukiernianych ubawić, następnie obraca się około nowych kawałów ze »spuszczaniem za pomocą podartych prześcieradeł i sienników z piętyrnych okien hotelowych pewnych »osóbek« — kochanych przez mamusi córeczek«, wreszcie polityka ta dotyczy tych, którzy dzięki pracy i pomyślnym obrotom dorobili się majątku.

Tym razem opuszczamy dwie pierwsze dziedziny, a zajmujemy się trzecią.

Szamerowanie kupiectwa polskiego, które potrafiło rozszerzyć i rozwinąć swoją kupię (stary polski wyraz zamiast niemieckiego »handel«) przerasta zwykłą miarę. Ludzie ci, choćby byli najuczciwsi, narażani są na złośliwą i zjadliwą krytykę, która się leże w głowach cukiernianych próżniaków i pozeraczy kopami smacznych paczków. Złośliwe dotyki i przytyki, rozszerzane przez »cukiernianych znawców«, mają na względzie »ośmieszanie przeważnie naszego kupiectwa.

O jednym powtarza się, niby dobrze obmyślane *bon mot*, że mu »cukier wygląda z głowy«, o innym, że »szampanik kapie z nosa«, lub »mąka sypie się z kieszeni« i t. d. Mają to być aluzje do kupji, na której dorobili się majątku.

Nie wspominalibyśmy o tym »dokuczaniu«, gdyby owe docinki uszczypliwe dotyczyły choć jednego Jojne, Icka czy Berka. Nie, ci są nietykalni w opinii »polskiej« (?) Ich nie sięgają uszczypliwe docinki, choć dorobili się olbrzymich fortun. Fortuna pierwszego lepszego Jojne jest większa, aniżeli razem wzięte fortuny trzech czy czterech ośmieszanych kupców polskich.

Jest w tem wszystkim jakieś wielkie niezrozumienie czy zła wola. Dążymy do rozwinięcia polskiego przemysłu i polskiej kupji, a jednak w samych początkach unicestwiamy tę pracę odrodzeniową. Czy zazdrość powoduje nami, że stosujemy tak złośliwą krytykę? Nie przyznajmy się do zazdrości, to wada bardzo brzydka, niegodna człowieka szlachetnego.

Niechaj zamożni próżniacy, spijający codziennie kawkę w modnej cukierni, zabiorą się do pracy, a sami dojdą do tych samych rezultatów co i krytykowane przez nich jednostki. Może odpowiedzą, że nie potrzebują zajmować się kupiectwem, bo mają z czego żyć — robią na ich wygodne życie młyny i fabryki! Dobrze! Sami nie będziecie się zajmowali kupiectwem, uruchomicie przeto swoje kapitały, aby mogły powstać nowe placówki kupieckie, których ogromny brak daje się we znaki.

Zakładajcie hurtownie, zakładajcie sklepy, wspierajcie spółki kupieckie, to będzie praca polska, praca patriotyczna!

Takiego zrozumienia nam brak, dlatego jest źle, dlatego obcy wyciągają ręce po uchwycenie nad nami władzy.

Niestety! Złota, zamożna, rozpróżniaczona »publiczka« tego zrozumieć nie może.

P. Anusz o »Rozwoju« do żydów.

P. Komisarz Anusz udzielił aż dwu wywiadów o zawieszeniu i groźbie zamknięcia »Rozwoju« — zgadnijcie komu?

Pismom żargonowym jako najbardziej powołanym do zajmowania się tą sprawą.

P. Anusz zajmuje się przy tej sposobności sprawami, które może nieco przekraczają zakres działania nawet Komisarjatu Rządu w Warszawie:

»Nasze stanowisko musi być zawsze lojalne wobec całego Państwa, w którym żyją różne narodowości. W naszym interesie jest, żeby wszystkie te narody mogły się czuć w Polsce, jak w swym własnym kraju. Dlatego więc nie możemy pozwolić, żeby się szerzył ostry antagonizm między poszczególnymi narodowościami...«

Wszystkie te narody. Jeszcze bardziej zajmujące są oświadczenia o zamknięciu Tow. Rozwój:

»...Dotychczas jeszcze nie ustalono, że rozruchy były rezultatem zmywy... W sprawie »Rozwoju« śledztwo nie jest jeszcze ukończone, mnie jednak nie wolno czekać, aż wypadki się powtórzą...« »Wystąpiłem do Ministerjum Spraw Wewnętrznych z wnioskiem zamknięcia »Rozwoju«. Wprawdzie śledztwo jest jeszcze w biegu, lecz materiał, jakim już teraz rozporządzam, wskazuje jasno, gdzie się koncentrowała agitacja, która w rezultacie doprowadziła do wypadków«.

Wprawdzie śledztwo nieskończone, ale ja zawieszam... administratiwnym paraadkom.

Doczekaliśmy się szczególnej szczerości urzędowej!

A jaka to szczęśliwa i piękna myśl, aby o zawieszeniu »Rozwoju« tak się wynętrzać właśnie przed żydami.

Z KONGERTU.

Rok nowy, zapowiedział się w Włocławku pomyślnie dla muzyki — wspaniałym koncertem, który odbył się 9. I., w sali »Nowości«, staraniem Stow. Urzędników Państwowych. Trafny dobór sił, jako też nader urozmaicony program zawierający cały szereg dzieł poważnych, wykonanych z prawdziwym artyzmem, postawiły

go w rzędzie najświetniejszych koncertów, jakie się kiedykolwiek odbyły w naszym mieście.

Koncert rozpoczęły miejscowe siły. P. B. Rogalski, skrzypek, odegrał z talentem i uczuciem Fantazję z op. Fausta — Gounoda i Preludjum z op. »Trawiata« — Verdiego, w towarzystwie akompaniamentu p. Kleina, chór męski »Echo« z Warszawy pod dyr. p. Lachmana wykonał artystycznie cały szereg pieśni, które wywołały zachwyt słuchaczy. Największym uznaniem cieszyły się pieśni ludowe.

Deklamacje p. Kowalewskiej, wypowiedziane z miłą dla ucha modulacją, zyskały uznanie.

Artystyczny śpiew p. Z. Kinowskiej, bardzo się podobał publiczności. Rzeczywiście p. Kinowska posiada głos bardzo sympatyczny i śpiewa z wielkim uczuciem i zrozumieniem.

Kulminacyjnym jednak punktem całego wieczoru był »Kwartet Polski« z Poznania: prof. Jahnke — I skrzypce, p. T. Gonet — II skrzypce, prof. Szulc — altówka, prof. D. Danczowski — wiolonczela.

»Kwartet Polski«, zdobył sobie sławę w wielu większych miastach Polski i za granicą a do naszego miasta przybył na zaproszenie poraz pierwszy i od razu zdobył sobie należne mu stanowisko i zachwyt publiczności.

Należy się tu kwartetowi, jako oddzielnej gałęzi muzyki kameralnej, tak wytwornej i szlachetnej, a jednak tak rzadko uprawianej, poświęcić słów kilka.

Ponad wszystkimi kombinacjami instrumentów w muzyce kameralnej, ma przewagę kwartet smyczkowy, łączący dwoje skrzypiec, wiolę i wiolonczelę w idealną jedność, w której żaden z głosów nie jest drugiemu podporządkowany, lecz każdy stanowi odrębną całość. Kwartet smyczkowy był znany już w XVII wieku, ale do najwyższej doskonałości rozwinięli jego formę klasycy niemieccy: Haydn, Mozart i Beethoven.

Kwartety Mozarta odznaczają się wielką wytwornością i śpiewnością, w budowie swej niemal nigdy nie potracają o nutę ludową, co jest cechą epoki klasycznej, a jednak są pełne prostoty i łatwo dla ucha przystępne. Kompozycje Dworzaka mają charakter wybitnie narodowy, słowiański, dlatego silniej przemawiają do naszej duszy. Odegrane zostały: Kwartet A-dur Mozarta i Kwartet Es-dur Dworzaka.

Z powyższych utworów wywiązały się prof. artyści po mistrzowsku.

Muzykę ich cechowała nadzwyczajna subtelnosc, melodyjność, głębokie uczucie i prawdziwie szlachetna wytrwalosc.

Wrażenie było natychmiastowe.

Już pierwsze tony opanowały, ujarzmiły niemal słuchacza zupełnie i dały mu poznać niezwykłych artystów. Słuchacz uświadomił sobie od razu, że te słodko rozlane tony przeniosły go do świątyni prawdziwej sztuki, to też dawało się odczuć za słuchanie pełne pobożnego skupienia i zachwytu.

Wirtuozowska technika i dynamika sprawiała wrażenie niemal fizjologiczne; zapierała oddech w piersi, przyspieszała serc bicie — słowem,

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podaje się do wiadomości, iż w dniu 16 stycznia 1923 r. o godz. 10 rano odbędzie się w Kujawskich Zakładach K. Scheiblera na Łubie licytacja na niżej wyszczególnione przedmioty:

1. Żelazo handlowe, belki żelazne, wały stalowe.
2. Sprzężaj: konie, żrebaki, u-prząż, powozy, bryczki, wozy i t. d.
3. Meble i urządzenia biurowe.
4. Materace, poduszki, kołdry, bielizna pościelowa.
5. Naczynia kuchenne.

Powyższe przedmioty oglądać można codziennie w godzinach biurowych w Kujawskich Zakładach na Łubie (gm. Łęg, przy szosie Włocławek-Brześć).

Nadszedł świeży transport worków i sienników

ul. Tumska Nr. 13

ZAKŁAD POWROŻNICZY W. SKONIECZNY.

LICYTACJA

Dnia 15 stycznia r. b. na jarmarku w Lubieniu odbędzie się licytacja na sprzedaż starej drewnianej remizy strażackiej. Drzewo zdadne na stodołę.

WĘGIEŁ KOWALSKI

B. JASIŃSKI
UL. ŻABIA Nr. 4.

Restauracja

przy Hotelu Voyageure.
M. MARCINIAK, ul. Piekarska Nr. 13.
Wydaje śniadania, obiady i kolacje po cenach umiarkowanych.

Szyba obsl uga. Piwnica suto zaopatrzona.

Podczas obiadu i kolacji przygrywa duet.

Dr. med. Linke choroby skórne i weneryczne

ul. 3-Maja № 6

przyjmuje 10-12 i 3¹/₂-5
Panie 2¹/₂-3¹/₂.

Skradzione

zostały nam paszporty na imię Dawida Toronczyka i Chai Ruchli Toronczyk. Łaskawy znalazca złoży w policji miejscowej.

Hemoroidy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, zmniejsza guzy „Varicol” Czołpki hemoroidowe (z kogutkiem). Żądać w aptekach i skład.

Odmrożenie. Masło (z kogutkiem) „Mrozol” leczy, goi ranki, zapobiega odmrażaniu się kończyn. Sprzedają apteki i składy apt.

Biuro Komisowo-Handlowe

we Włocławku, ul. Zamcza 4 m. 3.

(dawniej ul. Szpichlerka 22)

Filje: w Warszawie, w Równem i Grudziądzu.

Pośredniczy przy kupnie i sprzedaży, oraz poleca i załatwia najsolidniej jako jedyna chrześcijańska firma na Kujawach:

majątki ziemskie, posesje miejskie, fabryki, tartaki, młyny, hotele, restauracje, sklepy itp.

Biuro posiada swoich przedstawicieli we wszystkich większych miastach na obszarze całej Rzeczypospolitej.

Pieczałki kauczukowe najszybciej wykonywa Księgarnia Powszechna i Drukarnia Diecezjalna.

TYTONIE moje były NAJLEPSZE!
i będą

żądajcie „BAŚKĘ”

mocny, dobry, zagraniczny tytoń;

również:

„LEGJONKĘ”, „AMATOR”,
„MACHÓRKĘ” i „ŻEK”

FIRMY
JULIAN KRÓL
BYDGOSZCZ

Proszę spróbować! Polski wyrób!

CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.

Ogólne zastosowanie: Ziola Cholekinazowe, jako oczyszczające wątrobę i krew, stosują się w różnych cierpieniach na tle złej przemiany materji, a więc: przy artretyzmie, kamicy żółciowej, żółtaczce, piasku nerkowym, sklerozie, wątrobowej duszności, przewlekłych niżytach, chronicznej obstrukcji, nadkwaśności żołądka, bezsenności, rozstroju nerwowym i, wogóle w wypadkach, gdzie prawidłowość w przemianie materji została naruszona.

Przedstawicielstwo na Kujawy powierzylem długoletniej mojej współpracownicyce p. **Gabryeli Wejss, Włocławek, Złota 2 m. 3**, gdzie zasięgnąć można wszelkich bliższych szczegółów i otrzymać Cholekinazę.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks starszy felczer, były szpitala św. Łazarza, wenerycznego. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór. Brzeska № 13.

Do sprzedania: maszyny do szycia, otomana, kozetka, dywan, lustro salonowe, kandelabry, umywalka, lansaży, kredens cukierniczy lub restauracyjny, wózek dla chorego. Kilińskiego 12 mieszk. 4.

Fraki i żakiety do wynajęcia u krawca Boka ul. Nowa 10.

Francuzka rodowita udziela lekcji i toalety machonliwa z lustrem do sprzedania. Wiadomość: Nadleśnictwo Włocławek W. Garczyński — Falbanka.

Kupię lustro (tremo) lub dwa toaletowe. Zgłoszenia pod A. L. Biuro ogłoszeń Makowskiego.

Kucharz poszukuje zajęcia na ordynarję od 1 kwietnia. Zgłoszenia Łęska 58 II piętro.

Motory, Lokomobile, Gatry, urządzenia młyńskie (całkowite i częściowe) polecamy „FORTUNA” Centrala Agentur Handlowych na Zachodzie Toruń, Szeroka 32, tel. 233.

Magazyn mebli T. Dzieciolowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Okręcia damskie, kostjomy, pałta podług najnowszych żurnali wiosennych i letnich, wykonywa solidnie z własnych i powierzonych materiałów St. Kempczyński. Włocławek, Brzeska 11 róg Żabiej.

Posiadamy do natychmiastowej sprzedaży:
Majątek rezydencji 2600 mórg i miljar
majątek 2000 mórg 500 milionów

1000	190	"
800	180	"
456	160	"
200	100	"
161	100	"

Tylko zdecydowanym i piśmiennym reflektantom udzielamy bliższych szczegółów. „FORTUNA” Toruń, Szeroka 32, tel. 233.

Panienci do ręcznego haftu potrzebne. — Cyganka 13, Górecka.

Pokoju umeblowanego w śródmieściu poszukuj kawaler. Zgłoszenia do Administracji Słowa pod „Bankowca”.

Skład skór Fr. Wieczorkowskiego w Włocławku, Nowy Rynek 9, kupuje wszelkiego rodzaju surowe skóry, świeże i suche oraz końskie.

Urządzenie sklepowe do sprzedania. Wiadomość ul. Żytnia 94.

TORF

PRASOWANY, SUCHY,

o wysokiej wydajności kalorji cieplika z dostawą do domów po cenie przystępnej poleca

L. Mańkowski & J. Nowakowski
Włocławek, ul. Brzeska Nr. 16.

BIURO TECHNICZNE

H. KINO

Włocławek, Kościuszki 5 tel. 109.

HURT i DETAL.

Materiały elektrotechniczne. Przewodniki, sznury, porcelana. Elektrotechniczne liczniki. Żarówki do wszelkich napięć. Drut i elementy do dzwonek. Pasy transmisyjne skórzane „Balata” i z szerści wielbłądziej. Piły tartaczne i cyrkularne. Uszczelnienia do maszyn w płytach i sznurach. Armaturę parową i wodną. Rury gazowe, kotłowe i wiertnicze. Wanny, miski klozetowe i umywalnie. Weże gumowe ssące i tłoczące. Weże parziane. Gązda młyńska oryg. szwajcarska. Narzędzia ślusarskie i kowalskie. Motory elektryczne na prąd stały. Prasy do wyciskania owoców.

Egzemę, Liszaje i t. p.

usuwa masło

„Lain Age” sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gaseckiego w Warszawie.

Skład materiałów wełnianych i krawieckich dodatków. Tomasz Tomczak Cyganka 16, gmach Kina Nowości.

Skradziono psa czarnego kudłatego białej pierzi i 3 łapki białe, w piątek godz. 4 p. p. ul. Gęsia 17 Szporne. Ktoby wiedział o takim, proszony jest o domieszenie pod wskazanym adresem za nagrodą.

Wacław Ossowski rządca rolny z majątku Choczeń, poszukuje posady na ordynarję z dniem 1 Lipca 1923 r. Choczeń pocz. Czerniewice.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Ludwika Marona.

Zgubiono kartę powołania Stefana Anzyewskiego, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

458 mórg ziemi pszennej 1 klasy w jednym kawale, w tym 9 m. łąki z torfem, reszta ziemia orna. 12 koni, 2 żrebaki 1 roczne, 19 krów dojnych, 21 jałówek, 40 świń, dom mieszkalny starszylachecki o 8 pokojach pod dachówką, 5 m. ogrodu owocowego, aleja lipowa 2 kilim. od samego dworca. Zabudowania masywne, stodoła spalona i niektóre maszyny rolnicze. 4 stawy zarybnione karasiami. Pozostało 46 fur żyta, 2000 centnarów kartofli, 600 centnarów brukwi, 3 domy murowane dla robotników, telefon na miejscu. Cena 160 mil. mkp. Sprawdzone 2.123 r. Zamcza 4 m. 3.

Książca Józefa pomnik tuż z powrotem Stanie w swym blasku na placu Warszawy. Nim składki zbierzesz, oblejesz się potem A to dlaczego? — zapyta ciekawy.

Bo ludzie strasznie dużo dziś wydają

Na garnitury, pałta no i spodnie —

Widać adresu naszego nie znają

Gdzie ich ubiorą i tanio i modnie!

Wytwórnia ubiorów męskich

Wacław Mieszalski

Warszawa.

Włocławek

Polna 52

Warszawska 15.

KTO SPRÓBOWAŁ
TEN PRZEKONAŁ SIĘ
ŻE NAJLEPSZA
PASTA DO OBUWIA
JEST „MARY”
ZADĄĆ WSZĘDZIE

Pasta „MARY” dzięki swym własn. chem. czyni skórę odporną na wilgoć, zapobiega pękaniu i nadaje obuwiu piękny połysk. Fabryka „MARY” Warszawa, ul. Dzielnia № 48.